

„ROADELE TOAMNEI”

Joi, 10 noiembrie, Zâna Toamna a trecut și pe la preșcolarii Grădiniței Nr.1 din Carașova și le-a lăsat și lor o parte din bogățiile ei.

In semn de mulțumire, micuții îndrumați de educatoarea Bălean Diana Melania și ajutați de părinți și bunici au pregătit un carnaval al toamnei, intitulat „Roadele Toamnei”. Această manifestare face parte din cadrul proiectului tematic intitulat „Toamna, un cântec de culoare”, acțiunea fiind menită să-i familiarizeze pe copii cu anotimpul roadelor bogate din grădini și livezi.

Serbarea a debutat, în aplauzele celor prezenți, cu o mică prezentare de costume, cei mici purtând hăinuțe confecționate din hârtie creponată, reprezentând fructe și legume de sezon. Un rol important în carnaval l-au avut de data aceasta chiar părinții și bunicii micuților, deoarece costumele au fost realizate în întregime de către ei. Aceștia au dat dovadă de inventivitate și creativitate, realizând adevărate minuni din hârtia creponată. Astfel, cu emoții și bucurie, în fața părinților au apărut Zâna Toamnă, mărul, pruna, gutuia, strugurele, ardeiul, roșia, cartoful, morcovul, varza, ceapa, etc.

După parada costumelor, doamna educatoare le-a urât un călduros bun venit tuturor celor

prezenți și le-a împărțit câteva gânduri: „Sfioasă, dar plină de bogăție, a bătut la porțile Bătrânului An, Prințesa Toamna, împărțind cu dăruire din noianul ei de frunze arămii. Pe unde trece, cu bagheta sa fermecată, aurește toate pădurile, îmbrăcând natura în haine ruginii. Misterioasă, își cheamă în ajutor vântul, ploaia și soarele, să o ajute să-și picteze frunzele în culori variate de roșu, galben sau portocaliu. Apoi, împletește din ele un covor multicolor de frunze, pe care cu dărniciie îl așează la picioarele trecătorilor.”

Manifestarea celor mici a avut toate ingredientele specifice. Sala în care s-a desfășurat serbarea a fost

împodobită cu fel și fel de motive specifice anotimpului. Astfel, într-un cadru de basm, preșcolarii grupei mari, grupa Fluturașilor, au început această activitate de sărbătorire a anotimpului belșugului printr-un colaj de cântece și poezii despre toamnă. Coordonați și îndrumați de educatoarea lor, copiii au cântat, după care au trecut, rând pe rând, în fața invitaților și au recitat poezii. Părinții și bunicii le-au făcut galerie, au trăit emoții alături de ei și s-au bucurat de reușita lor. Prestația a fost de înaltă ținută, iar micii protagoniști au fost răsplătiți cu ropede de aplauze din partea tuturor celor prezenți la eveniment.

Știm cu toții că toamna este anotimpul hărniciei și al bogăției. Natura, prin caracterul său dinamic, trezește curiozitatea copiilor și îi îndeamnă să o descopere pas cu pas, anotimp cu anotimp. Curiozitatea copiilor pentru lumea înconjurătoare este un motiv întemeiat pentru a menține spiritul competitiv în aflarea a cât mai multe lucruri despre toamnă. Cunoștințele exacte pe care copiii le asimilează participând la activități referitoare la anotimpul toamna îi ajută în determinarea tuturor factorilor care contribuie la transformările petrecute în natură.

Maria Giurchița

UREDNIȘTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Ivan DOBRA

Urednici: Lina TINCUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Marija

MUSELIN; Marija LACKIĆ; Marija ĐURKICA; Marija KALINA

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDAȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Ivan DOBRA

Redactori: Lina TINCUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Marija

MUSELIN; Marija LAJCHICI; Maria GIURCHIȚA; Maria CALINA

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U OVOM BROJU / ÎN ACEST NUMĂR:

HODOČAŠĆE...

str. 4
pag. 4

HRVATI U KEČI...

str. 6-7
pag. 6-7

str. 7
pag. 7

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Godina: XXIII
Broj: 135.
Studen 2016.
Anul: XXIII
Nr.: 135
Noiem. 2016

SUSRET SEDAMDESETOGODIŠNJAKA

Već od 2008. godine, u sjedištu Zajedništva Hrvata se svake godine priređuje svečana večera u čast generacije sedamdesetogodišnjaka, a na proslavu su pozvani svi pripadnici te generacije iz svih sedam hrvatskih naselja Karaš-severinske županije.

5. studenog stigao je red i generaciji rođenoj 1946., najbrojnijoj skupini vršnjaka koja se dosad odazvala pozivu. Ove godine u prostorijama Zajedništva Hrvata okupilo se je 51 sedamdesetogodišnjak iz svih naših sela, 21 iz Karaševa, 3 iz Nermiđa, 2 iz Jabalča, 3 iz Lupaka, 4 iz Vodnika, 7 iz Ravnika i 10 iz Klokotiča. Ovakvi susreti započeli su 2007. godine, kada je generacija iz Karaševa, koja je tada ispunila 65 godine, iskazala želju da se sastane u zgradi Zajedništva Hrvata. Taj prvi susret obradovao je sve prisutne i smjesta se stvorila zamisao da bi ovakve inicijative bile poželjne i u budućnosti. Stoga je Zajedništvo odmah sljedeće godine priredilo proslavu generaciji rođenoj 1938. godine, ali je taj put pozvao istogodišnjake

nastavak na 2. str.

nastavak s 1 str.

iz cijele karaševske zajednice. Susreti sedamdesetogodišnjaka postali su danas lijepa tradicija.

Počevši od 17,00 sati, slavljenici su prisustvovali Svetoj misi u crkvi Marijina uznesenja iz Karaševa, gdje im je velečasni Petar Rebedžila poželio, između ostalog, da se još dugi niz godina raduju u životu i zdravlju zajedno sa svojim najmilijima.

“Lijep je ovaj običaj, zato čestitam svima vama koji ste došli danas da proslavite sedamdeset godine života. Isto tako, iskreno čestitam i ostalim pripadnicima Vaše generacije koji iz raznoraznih razloga nisu se mogli odazvati pozivu. To su veoma lijepe godine i uvijek se radujemo kad imamo stare i mudre među nama. Starost u sebi ne bi trebao biti problem nego bi trebao biti jedna velika radost. Veliko mi je zadovoljstvo kad vidim naše stare mudre sumještane, naše djedove i bake, koji u lijepim godinama nam daju lijepe primjere, lijepo nas poučavaju i podržavaju onoliko koliko mogu. Upravo zato zahvaljujem Zajedništvu Hrvata i predsjedniku Slobodanu Gheri, zahvaljujem što su upriličili ovaj susret i neka dragi Bog vas podržava u svom blagoslovu i u svojoj milosti.”

Nakon mise, sedamdesetogodišnjaci su krenuli prema sjedištu Zajedništva Hrvata. Za početak zaustavili su se u Amfiteatru gdje im je predsjednik organizacije Slobodan Ghera, poželio dobrodošlicu i čestitao na lijepim godinama njihovog života.

“Dobro nam došli u sjedište Zajedništva Hrvata i nadam se da se osjećate dobro kod nas. U svojstvu predsjednika Zajedništva i zastupnika u Parlamentu Rumunjske htio bih Vas sve toplo pozdraviti i poželjeti Vam još puno sretnih godina u društvu unučadi i najmilijih. Ova večer je posebna jer današnja akcija je namijenjena upravo Vama, sedamdesetogodišnjacima. Vaša generacija, rođena 1946. godine, je prva generacija rođena nakon

Sedamdesetogodišnjaci u Amfiteatru

dina u društvu unučadi i najmilijih. Ova večer je posebna jer današnja akcija je namijenjena upravo Vama, sedamdesetogodišnjacima. Vaša generacija, rođena 1946. godine, je prva generacija rođena nakon

Vam, dragi sedamdesetogodišnjaci!”

Večera je počela s tradicionalnom molitvom, kada je velačasni Petar Rebedžila blagoslovio sve prisutne, a proslava je trajala do kasne sati u noći uz vrlo dobru glazbu iz vremena mladosti sedamdesetogodišnjaka. Na kraju večere svakom sudioniku je bilo uručeno prigodno priznanje i fotografije.

Kakve su bile prilike za vrijeme djetinjstva i kako se osjećaju sada u zrelijim godinama, doznali smo od nekoliko pripadnika generacije slavljenika:

“Sam se narodila u domu gde su mu bili dede i majke, nakon

toga smo se podelili i ošli da živimo u drugi dom. Za to vreme, u sobi smo spali po pet-šest. Jelo je bilo paursko, što se gotvalo, pasunj, čorba, topenje, mandra i malaj su bili svaki dan, a pita samo za blagdan. Pitu su činili oni što su imali žito posejano i brašno. Mandru i kiseljicu smo nosili i u škulu. Cole nesmu kupovali, nego su nim mame i majke činile. Nam decam je bilo lepo, mi tako smo znali, ne drugo. Smo se družili kad smo pazili krave, svi smo bili na gramadi.” - Maria Bajka.

“Ja sam izrasal u famili od pauri, smo živeli po siromašno, roditelji su mi bili zapošljeni. Od mala sam mučil, sam trebal da čuvam maru. Na 10 godine sam znal da mlzem krave, da vozim kočiju, da teram konji. U 1963. godini sam izlezal kalfa i sam počel da radim u Ričici, i onda sam napravil i doma atelier. Meni je bilo drago da radim i da se veselim.” - Bojinca Lucacela.

“Ovako je bilo tad, mali dok smo bili, dok nesmo pošli u škulu smo išli da pazimo maru, krave, ovce, što smo imali. Kad smo pošli u škulu smo sideli s majkama doma.

nastavak na 9. str.

drugog svjetskog boja, generacija koja je izrasla u teškim poslijeratnim uvjetima i postavila osnovu našega dobrostanja. Vi ste sad u zrelih godinama i imate iskustvo života. Prošli ste kroz teška vremena, počevši od vašega djetinstva, preko vremena komunizma, kad je naš karaševski identitet bio zanemarivan, pa sve do naše dane. Mi Vam svi mnogo toga dugujemo. Bog je pomogao da nam se stvori Zajedništvo i da zajedno, uz crkvu i škole, sačuvamo naše običaje, tradicije, vjeru i tradicionalnu nošnju. Ja Vam želim da doživite i sto godina, da se sjećate dobro, da uživate uz vaše obitelji. Ovu večer poklanjamo

Za vrijeme večere

ČESTITKA VELEPOSLANSTVA R. HRVATSKE

*Republic of Croatia
Ambassador*

Bukurešt, 20. studenog 2016.

Poštovani gospodine Predsjedniče, gospodine Ghera,

S velikim zadovoljstvom zaprimio sam informaciju kako se završio sudski spor o legalnosti osme Redovite zemaljske nacionalne konferencije Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, održane 4. srpnja 2015. godine, čime je okončana neizvjesnost o legalnosti novoizabranog čelništva Zajednice Hrvata u Rumunjskoj i Vas kao novog Predsjednika.

Dozvolite mi da Vam u ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Bukureštu i moje osobno ime uputim najsrdačnije čestitke na izboru i ujedno poželim uspješan rad na dobrobit našoj zajednici Hrvata s ciljem ne samo njenog opstanka i ostanka nego i prosperiteta i bolje budućnosti.

Također, želim Vam čestitati na kandidaturi za zastupnika u Parlamentu Rumunjske i poželjeti uspjeh na narednim parlamentarnim izborima.

Primite, gospodine Ghera, izraze mojeg osobitog poštovanja.

Dr. sc. Davor Vidiš

nastavak s 3. str.

Stolni tenis i šah. Zajedništvo Hrvata, osim nogometa, organizira 2009.-te godine i “Prvi turnir u stolnom tenisu za hrvatsku manjinu iz Rumunjske”, u športkoj dvorani Dvojezične Rumunjsko-Hrvatske gimnazije iz Karaševa. Sudjelovali su tenisači iz Klokotiča, Vodnika, Lupaka, Nermiđa, Jabalča i Karaševa, jedino iz Ravnika se nije nitko prijavio. Iste 2010. godine, negdje u svibnju, ZHR organizira u svom centralnom sjedištu “Natjecanje u šahu”, gdje opet sudjeluju Hrvati iz svih sedam karaševskih seli.

Hrvatske Svjetske Igre – Croo-olimpijada. 2006. godine Zajedništvo Hrvata sudjeluje na I. Hrvatskim Svjetskim Igrama – Crooolimpijadi u Zadru, RH, u više športskih disciplina: nogomet, rukomet, košarka i stolni tenis. Nogometna ekipa osvaja visoko 2. mjesto. 2010. godine športska reprezentacija Zajedništva Hrvata iz Rumunjske sudjeluje na II. Crooolimpijadi, isto u Zadru, gdje sudjeluje u 4. discipline i osvaja prva mjesta u stolnom tenisu, 4. mjesto u malom nogometu u dvorani i 6. mjesto u nogometu. Sudjelovalo je 28. država. Sudjelovanje na Europskim prven-

stvima u R. Hrvatskoj. Godine 2006., 2009. i 2011. nogometni tim Zajedništva Hrvata sudjeluje u Hrvatskoj na prvom, drugom i trećem “Europskom nogometnom natjecanju reprezentacija hrvatskih manjina” koju organizira Hrvatski Nogometni Savez. Reprezentacija Hrvata iz Rumunjske 2006. zauzima 4. mjesto, 2009. 7. mjesto i 2011.- 7. mjesto. Na 3 Hrvatskim Svjetskim Igrama iz 2014. g. reprezentacija karaševskih Hrvata osvaja 1 mjesto u velikom nogometu i 2 mjesto u malom nogometu

Prijateljske veze Zajedništva Hrvata s Hrvatima iz Vojvodine.

2008. godine bio je prvi službeni jednodnevni kulturno-športski posjet delegacije Hrvata iz Rumunjske vojvođanskim Hrvatima iz Subotice, Srbija. Iste godine, nakon par mjeseci, na poziv ZHR, vojvođanski Hrvati iz Subotice posjećuju nas u Karaševu, gdje ih Zajedništvo lijepo ugošćuje.

EUROPEADA 2008. u Švicarskoj. Nogometna reprezentacija Hrvata iz Rumunjske sudjelovala je u Švicarskoj na Europskom prvenstvu nacionalnih manjina, koje je održano od 31. svibnja do 7. lipnja 2008. U svojoj skupini su završili na četvrtom mjestu, čime su okončali sudjelovanje

na prvenstvu.

Zahvalna večera. Zahvalnu večeru je Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj priredilo prvi put 2006. godine u Domu kulture u Karaševu, za sve sportaše iz naših hrvatskih mjesta koji su se natjecali u prvoj ediciji Kupa Hrvatske Grančice, a kasnijih godina i za sve članove KUD-a iz naših sela.

Od svog osnutka, ZHR je brinuo i promovirao karaševsko kulturno blago, te svoju mladež i svoje ljude, kako na kulturnom tako i na sportskom planu. Njegovalo je sve ono što je dio nas i naše prošlosti kako bismo što dulje opstali u ovim krajevima, gdje nam u zadnjim godinama prijeti sve veća opasnost od gubljenja identiteta. Sada, na nama ostaje da damo Zajedništvu Hrvata poštovanje i povjerenje, nadajući se boljoj suradnji na svim područjima, prije svega s lokalnim, županijskim i državnim strukturama. Jer ako toga nismo svjesni, ako nismo svjesni da je svima nama promjena u bolje potrebna, možda sutra će biti prekasno da se kajemo što nismo ništa poduzeli za dobro i napredak naše zajednice.

Slavica Muselin

VALJAVICE PORED REKE KARAŠA

Postoji jena stara izreka koja veli "čovik dok živi ima da uči".

To vredi i za mene. Od kad se znam mi je bilo drago da slušam stari luđe kako mi govore na događaji iz prošlosti našega sela, koji sam i zapamtila.

Ove red sam se raspitala za valjovice. Sam doznala će, nekiput, u blizini sela Karaševa su bile dve valjovice. Jena je bila napravljena na gornjoj strani sela, blizu "Potkrša", a druga na doljnoj strani sela, blizu "Palankuce".

Te valjovice su pomagale luđam da peru klašnje. U staro dobo, luđe iz karaševskih seli su se bavili ovčarstvom. Imali su mlogo vlnu od ovac od koje su činili cole. Žene su prele vlnu i posi tkale na razboju čilimi, aljine, bluže, kabanice i mlogo drugo. Sve te cole tkane, izvan tranjesla, su se nosile u valjavicu da se dotere, da su rapave će ako su glatke, nesu dobre.

Za to vreme, Karaševci iz svi karaševski seli su išli u velikim broju da peru klašnje u Grlšte. Su trebali da idu čak do tamo, če indi, po blizu, nesu imali de da idu, a doma to se ne moglo prati. Tamo su sve išli dok, na inicijativi dede Filipa grliššana, človik što je živel u mladosti u Grlštu, a starost je provel u Karaševu, se napravila i u Karaševu prva valjavica.

Tako da u 1885. godini, nekoliko človeka iz sela, zajedno s dedom Filipam su napravili u jenoj maloj poljani, proti reke Karaša, jenu valjavicu. To mesto je daleko od sela, blizu jedan kilometer, u "rajštajku", pućaka što veže selo za Prolaz.

Pošto Deda Filip je došal iz Grlšta, selo de su bile jako mlogo valjovice, je imal dosta iskustvo da napravi jenu i u Karaševu. Njegova ideja je bila za veliku pomoć svem

Karaševcam če tako su si ulakšali rađu.

Najprvo, su uzidali jenu jerugu od kamena, sokačič koji je trebal da prenese vodu iz reke do jenog valova napravljenog od daska. Tej valov pomešten ispod jeruge je imal jeno stavilo s kojim se puščala i stavljala voda. Od kad se klašnje nameste u "kariku", napravljena i ona od dreva, jedva posi se digne stavilo i pođe voda kroz valov i obrće maljeve. Ti maljeve su ličeli na neke velike drevene ližice koje su "valjale" cole

Ostala je samo drvena karika

tkane. Valjovice su radile samo leti, u poslovni dani, od ponedelnika do petka.

Svaki drugi dan su išli luđe s kočijama natovarene s trubami, da peru klašnje u valjavicu. Drago je bilo to dedi Filipu, ne se više osećal sam. Proti novca što je dobival za valjavicu, luđe su davali dedi Filipu i malko rakiju, sirenje, mleko, što svaki imal doma.

Druga valjavica je bila napravljena po amanat "kod Firiza". Tako su veleli Karaševci na to mesto, če tamo u "Karaševu" je živel neki Deda Mar-

tin Firizač. Tako su ga prikrstili, če on je imal firiz.

Valjavica dede Martina Firizača je bila slična dede Filipa Grlışšana. Jedino su se razlikovale po tem što kod dede Firizača je bila prava "farma", imal je mlogo kokoške, guske, recke, kokne, jena od druke po lepa i po velika. Imal je i mlogo cveća, celo vreme sve mu je bilo jako uredno. Ali to ne bilo dosta, imal je i vodenicu za kukuruz i firiz.

Sve to je imal i uzdržaval s pomoćom njegove žene "Hani". U

celem selu se govorilo če kod "Firiza" je najlepo iz Karaševa.

A, deda Grlıştan, je bil po siromašan. Je imal nekoliko koze, za koje sam si je brigal, ali i jenu malu gradinku u koju svaku godinu je sejat malko luk, prompiri, nekoliko leje s morkonji, koliko da ima za njega samoga. Pored toga je imal i vodenicu.

I u današnje vreme mesta "kod Valjovice" i kod Firiza" nose sve ta imena kako i tad u davnnini.

Maria Calina

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Rešice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

Mesto "kod Firiza" de je bila valjavica

NEKOLIKO VAŽNIH AKCIJA ZAJEDNIŠTVA

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj već se 25 godina posebno brine kako bi očuvalo identitet, kulturno blago, govor i vjeru u krajevima gdje žive Hrvati kao manjina.

S ovom prilikom ću Vas podsjetiti na dio onoga što je Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj poduzelo tijekom svih ovih godina, pa ću navesti i kratko opisati jedan dio akcija naše organizacije. Prije toga bih samo dodala kako će mnoge tradicionalne akcije i dalje biti očuvane, neke će biti nadopunjene, kako bi bile uspješnije, a novo rukovodstvo ZHR-a i predsjednik Slobodan Ghera imaju u vidu, dakako, pokretanje i nekih novih akcija. Da ne bih duljila, evo Vam jedne kratke retrospektive nekih već dobro poznatih akcija za koje se je Zajedništvo Hrvata zalagalo u zadnjim godinama:

Kirvaji. Zajedništvo Hrvata od 2004. godine plaća našim mjesnim muzičkim formacijama da sviraju na kirvajskim veseljima u svim karaševskim selima, kako bismo sačuvali dio naše karaševske kirvajске tradicije, a to je tradicionalna glazba, ples danca i portanja.

Božićni pokloni i pokloni za Dječji dan. Zajedništvo Hrvata jedina je manjinska organizacija koja za Dječji dan i uoči Božića poklanja paketiće svim djecama predškolske i školske dobi iz karaševskih sela te učenicima hrvatske nacionalnosti iz Tirola.

Priznanice i nagrade na kraju školske godine ponajboljim učenicima. Na kraju svake školske godine naša organizacija dodjeljuje priznanice i nagrađuje raznim knjigama za lektiru ponajbolje naše učenike i olimpijce.

Olimpijada na hrvatskome jeziku. Zajedništvo Hrvata je kao inicijator podržavalo odvijanje olimpijada iz materinskog jezika te je na kraju školske godine nagrađivalo novčano i u knjigama ponajbolje učenike iz karaševskih škola.

Sedamdesetogodišnjaci. Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj dokazalo je da se zna brinuti kako za mlade, tako i za stare naraštaje. Već 9 godina za redom, u prostorijama središnjeg sjedišta ZHR-a priređuje se jedan lijep doček sedamdesetogodišnjim vršnjacima iz svih sedam sela, gdje, uz dobru gozbu i muziku, pozvanici imaju priliku ponovno se sresti i rado prisjetiti mladenačkih dana.

Besplatan autobus za

hodočašće u Mariju Radnu i na druge vjerske akcije. U zadnjim godinama Zajedništvo Hrvata stavlja na raspolaganje dva autobusa vjernicima naše zajednice iz obje općine, koji žele hodočastiti u Mariju Radnu. Isto tako je godine 2010., s vlastitim prijevozom ZHR-a, 29 mladih vjernika iz karaševske, kлокотиčke i lupačke župe otputovalo na "Susret Hrvatske Katoličke Mladeži" koji se održao u Zadru, R. Hrvatskoj, a ove je godine, 29 mladih vjernika iz naših sela su išli u Făget na "Paljenje prve adventske svijeće".

Poklade ili Fašanke.

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj organiziralo je u dva navrata, "Fašanke", akcije koje su se odvijale na otvorenoj sceni u Karaševu, a u ostalim je selima novčano nagrađivalo najljepše maske i kostime sudionika natjecatelja.

Vatromet. Zajedništvo Hrvata plaćalo je već godinama deseto-minutni vatromet u obje hrvatske općine, Karaševo i Lupak, na prijelazu iz jedne godine u drugu, za sve one koje se odluče dočekati novu godinu na otvorenom prostoru i uživati u spektakularnom vatrometu.

Festival banatskih etničkih zajednica. Nakon što je 2000. godine organiziralo prvu ediciju Festivala etničkih zajednica iz Banata, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je 16. i 17. kolovoza 2010. godine bilo domaćin i X., jubilarne edicije ovoga festivala. Kulturna manifestacija je održana na otvorenoj sceni Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj i sadržala je, pored samog spektakla, i paradu narodnih nošnji banatskih etničkih manjina. U prisustvu nekoliko stotina gledatelja, etničkim je zajednicama pružena idealna prilika da pokažu i promoviraju vlastite tradicionalne vrijednosti, ljepotu narodne nošnje, posebnost i osebujnost plesa i pjesme.

KUD „Klokotič“. Od svog osnivanja 1950. godine, Mješoviti zbor iz Klokotiča sudjeluje na mnogobrojnim festivalima unutar i izvan naše zemlje. Tijekom godina mijenja svoj naziv u Ansambl Doma kulture iz Klokotiča, a na festivalu „Cântarea României“ čak tri puta osvaja prvo mjesto za najbolji ansambl naše države te dva puta drugo mjesto. Kasnije ponovno mijenja ime u KUD Klokotič i ponosno predstavlja selo,

čije ime nosi, u svim svojim nastupima. ZHR je omogućilo besplatno putovanje ovog ansambla u hrvatskim naseljima Buševac i Velika.

Karaševska Zora. Na kulturnom planu djeluje ansambl Karaševska Zora, legitimni nastavljač umjetničkog ansambla Mladi Karaševci, koji je aktivirao u Karaševu do 1990. godine. Na inicijativi Zajedništva Hrvata 1991. godine, ovaj ansambl prelazi pod okriljem ZHR-a i mijenja ime u "Karaševska Zora". Tijekom godina nastupa na brojnim lokanim, državnim i međunarodnim folklornim festivalima, predstavljajući osebujnost naših narodnih kostima te izvedenim plesovima i melodijama koje iznose ljepotu folklor iz tradicije hrvatske zajednice u Rumunjskoj.

Aleja velikana. 2011. godine je izgrađena Aleja velikana u parku Zajedništva, kao trajna uspomena na karaševske znamenite ličnosti i njihov kulturno – vjerski doprinos karaševskom življu, a našim velikanima podignute su spomen ploče u obliku knjige.

Dvojezična Rumunjsko-Hrvatska Gimnazija. Izravnim zalaganjem Zajedništva Hrvata 1994.-1995. godine otvara se u Karaševu Dvojezična Rumunjsko-Hrvatska Gimnazija. Zajedništvo podržava nastavu na maternjem jeziku u svim školama gdje uče djeca pripadnici hrvatske manjine. U tom smislu uspjelo se održati i konsolidirati predavanje na maternjem jeziku u vrtićima i pojedinim osnovnim školama, te u Dvojezičnoj gimnaziji u Karaševu.

Kup Hrvatska Grančica. 2006. god. ZHR organizira prvi put "Kup Hrvatska Grančica" za sve Hrvate iz Rumunjske i na taj način daje poticaj oživljavanju športa i karaševskih nogometnih ekipa. ZHR također organizira za svu školsku djecu iz karaševskih seli "Kup Hrvatska Grančica Junior, od mini do maxi", te 2008. godine organizira II. izdanje "Hrvatske Grančice za seniore". Ove godine, povodom Velike Gospe, predsjednik ZHR-a Slobodan Ghera organizira u Karaševu 1 ediciju kupa Zajedništva Hrvata, a sudjelovale su nogometne ekipe iz svih naših sela. Isto 2016. g. sastav ZHR-a osvaja 3. mjesto na "Cupa diversității" koju su u Bukureštu organizirali FRF i DRI.

nastavak na 11. str.

HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU

Iako je tijekom prošlih godina bilo par vjernika iz karaševske zajednice koji su na privatan način hodočastili u Svetu Zemlju, osmodnevni boravak grupice Karaševaka u Zemlji Izraelskoj, predvođeni vlč. Petrom Rebedžilom, je zacijelo prvo organizirano hodočašće Svetoj Zemlji u povijesti karaševskog naroda.

U prošlim vremenima je bilo izuzetno teško, zbog ekonomskih, materijalnih pa čak i političkih prilika, stići u Isusovu domovinu, zemlju punu svetih mjesta i suživota triju vjera: kršćanstvo, islam i židovstvo.

Hodočašće u Svetu zemlju je najveći doživljaj jednoga kršćanina koji želi bolje razumijeti Riječ Božju jer je ona onaj izvor svjetla koji prosvjetljuje čovjeku put prema Bogu. Zemlja je Sveta zbog toga jer kroz povijest Bog je imao uvijek neki plan spasenja, uvijek je davao priliku da svoj narod privuče k Sebi, da narod osjeti Njegovu ljubav.

Sve počinje od Oca, odnosno patrijarha Abrahama, kroz čiju vjeru svi smo mi dobili posebnu pažnju od Boga, koja se zove milost. Milost nam je potrebna za spasenje, jer bez milosti Božje nitko ne može spasiti dušu svoju.

Čovjek, vjernik, u svojoj oholosti, slabosti i kušnjama napušta svjesno ili nesvjesno put koji je određen od Boga za njegovo spasenje. Njegova riječ nije bila dovoljna da ga narod slijedi, zato poslao Sina Svoga da začeti po Duhu Svetomu i rođen od Djevice Marije živi među

ljudima. A živjeti među ljudima znači biti po njihovim mjestima, selima, gradovima. Po tim mjestima u kojima su oni živjeli Isus je izvršio čudesa. Po tim mjestima gdje je Isus vršio čudesa i navješćavao Blaženo kraljevstvo mi smo kao hodočasnici željeli doživjeti

da je uzalud bio hodočastiti u Svetu Zemlju, a još gore da nije učvrstio vezu s Bogom. To bi bilo žalosno.

Puno toga se može govoriti o Svetim mjestima koje smo hodočastili od 13. do 20. studenog 2016. godine, mjesta koja su inače

spomenuta u Starom Zavjetu i u Novom Zavjetu, ali najvažnije ih je doživjeti osobno, biti tamo i vidjeti, stvoriti istinsku sliku o njima. Teško je navesti sva važna povijesna mjesta koja smo posjetili za vrijeme osmodnevnog hodočašća, ali valja navesti barem ona koja su najvažnija, a to su: Bazilika Svetoga Groba, Kana Galilejska, rijeka Jordan,

crkva Petrova primata, Kafarnaum, Galilejsko jezero, Brdo Tabor, Karmel, Haifa, Jafa, Cezareja, Masada, Judejska pustinja, Kumran, Mrtvo more, Maslinska gora, crkva Uzašašća, crkva Očenaša, Maslinski vrt - Getsemani, Zid plača, Sion, Dvorana posljednje večere, Via Dolorosa, Kalvarija, Križni put, Jerihon, Gora Karmel i crkva Stella maris.

Prije nego što sam krenuo u Svetu Zemlju rekao sam jedan put je dosta ali ovih dana misli su mi samo tamo. Uvijek kada čitam Sveto evanđelje dolaze mi u sjećanje ona mjesta koja su vezana za događaje s Isusom, a to su mjesta koja izazivaju tebe kao kršćanina da ideš ponovno i da budeš bolji.

Nadam se da će biti još vjernika iz naših krajeva koji žele hodočastiti u Svetu Zemlju i tako učvrstiti vjeru prema Bogu i ljubav prema bližnjemu. Bez Boga nema prave ljubavi, bez prave ljubavi nema iskrene želje spasiti dušu svoju.

Svima vama koji budete čitali i čitavom našem hrvatskom narodu želim prenijeti Božji blagoslov iz Svetih mjesta po kojim je koračio naš Spasitelj Isus Krist.

Vlč. Petar Rebedžila

Mjesto Isusova iskušenja u pustinji

duhovno stanje da bolje razumijemo i živimo kršćanski kad se vratimo u rodni kraj, našim domovima, među naše najmilije. Ta Svjeta mjesta, počevši od navješćenja Gospodnjeg pa sve do uzašašća u nebo puna su neke duhovne snage, koja hrabri svakoga kršćanina "dobre volje" da bude bolji, bliže Isusu i njegovom narodu.

Ne možeš ostati ravnodušan kada vidiš mjesta gdje je Sin Božji vršio svoje poslanje iz ljubavi prema Božjem stvorenju, to jest čovjeku. Ako jedno ovako hodočašće u Svetu Zemlju ne mijenja čovjeka na bolje, znači

Rijeka Jordanska

ZAVRŠEN 23. BUKUREŠTANSKI SAJAM KNJIGA GAUDEAMUS

Središnji paviljon sajma Romexpo izgledao je premali za sve ljubitelje knjiga koji su zadnjeg dana, u nedjelju, 20. Studenoga, došli kupiti knjige po sniženim cijenama ili dobiti autografe od omiljenih autora.

Ovogodišnji je počasni gost ovog sajma bila Kina. Prag sajma prešlo je više od 100.000 posjetitelja.

Neke su od izdavačkih kuća ostale zatečene velikom potražnjom za knjigama.

Nagrade Gaudeamus pripale su izdavačkim kućama Humanitas, RAO i Nemira, nagradu za najtraženiju

arapski svijet i knjige o putovanjima. Sljedeće godine, počasni gost ovog sajma bit će SAD.

Gledajući na sjajnu posjećenost ovog međunarodnog sajma knjiga moramo istaknuti i podsjetiti zašto je čitanje knjiga dobro za sve uzraste, a pogotovo za školsku djecu. I posebno danas kada je knjigu skoro pa zamijenio internet. Čitanjem

knjiga pripala je izdavačkoj kući Arthur, za seriju Harry Potter, J.K. Rowling.

Među najprodavanijim knjigama spomenutih izdavačkih kuća našao se roman rumunjske spisateljice Ioane Parvulescu Inocentii, prozna zbirka "Čekam da krepas/ Aștept sa crapi" Radua Paraschivescu i dr. No, svakako je na prvom mjestu bio povjesničar Lucian Boia, s knjigom - "Un joc fara reguli, despre imprevizibilitatea istoriei", inače miljenik čitatelja zadnjih godina. Tu je još i nova knjiga Dana Browna, Inferno. Tražene su i knjige koje opisuju

stalno učimo, uvijek saznamo nešto novo. Tako stimuliramo mozak i usvajamo nove informacije. Postajemo kreativniji. Koliko puta nam se dogodi pa u razgovoru s nekim sje-

timo se nekog citata, neke sintagme ili rečenice pa je uklopimo u naš razgovor s drugim da bi potkrijepili svoj stav? Ja mislim da svatko tko je pročitao neku knjigu napravio je to barem jedanput. Čitajući knjige obogaćujemo svoj rječnik, učimo nove riječi, izraze, razvijamo svoje komunikacijske vještine, brže razumijevamo razne kontekste.

Dokazano je da učenici koji čitaju postižu bolje rezultate na školski provjerama, a kasnije na ispitima. Čitanje zanimljive knjige svakako će nam smanjiti stres. Naš će se fokus prebaciti na ono što čitamo,

ući ćemo u drugi svijet, onaj o kojem knjiga govori. Ulazeći u neki drugi svijet, naša će mašta proraditi, slike u našem mozgu brže će se izmjenjivati. Iz knjiga znamo puno toga naučiti što nam itekako može biti korisno u svakodnevnom životu. Čitajući o životu i situacijama drugih možemo često prepoznati sebe u raznim situacijama. Iz knjižnih situacija možemo ponekad naučiti i kako bi bilo dobro ponašati se u nekim životnim okolnostima. Čitajući o drugim vidimo da su se i drugi suočili sa sličnim ili skoro istim problemima, preprekama. Čitajući postajemo sigurniji u sebe, u svoja znanja, možemo brže reagirati. Čitanjem učimo ne samo "dobro i pametno govoriti" već i "dobro slušati", a "dobrim i aktivnim" lakše nam je razumijeti onog drugoga. Time poboljšavamo međuljudske odnose. Poboljšanjem međuljudskih odnosa postajemo i mi sami bolji.

Stoga, dragi čitatelji, lijepo je biti na svim društvenim mrežama, biti online, biti na facebook-u, twitter-u itd., ali još je ljepše uzeti knjigu s police i udubiti se u nju. Svašta ćete saznati i naučiti.

Stoga i ne čudi sve veći broj posjetitelja na sajmovima knjiga. Pa onda, možda za promjenu, umjesto neke igrčke ili najnovijeg telefona, obzirom da je vrijeme darivanja, poklonimo našim bližnjima (a zašto ne i sebi) neku dobru knjigu.

Pa, kako je zima već tu, ništa ljepše od čitanje knjiga!

Maria Lațchici

nastavak s 2 str.

Od drugoga razreda smo išli u školu neki poranini, neki otplani, čemo bili mlogo deca, škula plna. Sam se udala na 15 godine, tako su se odavale defke za to vreme."- Marta Domaneanc.

"Sedamdeset godine znači jedan život kojega smo doisto proživeli. Ne znači četo tu je kraj života, kraj četo biti kad odredi Bog."- Martin Vorga

"Za mene sedamdeset godine znače jedan lep doživljaj. Sečam se napolak od toga. Uživam u mojim godinama, ja se ne osečam star. Mi smo od odavnja, ali nesmo nikako stari." - Petar Gera.

"Za mene sedamdeset godine

znače jedno vreme, od rođenja pa sve do sad. Godine su prošle živo, ja se osečam dobri. Biće da se vidi na meni da sam star, ali ja se ne osečam

star nikako. Duševno sam mlad, ješte možem da radim. Dok smo zdravi i možemo da radimo svi smo mladi." - Marjan Ocil.

Lina Tincul

ȘEDINȚA CONSILIULUI LOCAL CARAȘOVA

În data de 29.11.2016, începând cu ora 9,00, în sala de ședințe a Căminului Cultural Carașova a avut loc ședința ordinară a Consiliului Local.

Ordinea de zi a ședinței a cuprins 5 proiecte de hotărâre, capitolul Diverse și soluționarea cererilor adresate Consiliului Local.

La primul punct de pe ordinea de zi, consilierii locali au votat în unanimitate aprobarea planului de ocupare a funcțiilor publice pentru anul 2017 din cadrul aparatului de specialitate al Primarului comunei Carașova. Prin urmare există două funcții publice vacante, și anume cea de la compartimentul de audit public și cea de la compartimentul de relații publice și resurse umane, precum și o funcție temporar vacantă în cadrul serviciului financiar-contabil.

La punctul doi s-a votat proiectul de hotărâre privind aprobarea execuției bugetare pentru trimestrul III al anului 2016. Primarul i-a înștiințat pe consilieri că nu au avut loc cheltuieli extraordinare, decât cele legate de funcționare și cele legate de achitarea

datoriilor către firmele care operează în comună. Au mai fost efectuate plăți pentru studiul de fezabilitate pentru extinderea rețelei de canalizare menajeră. Proiectul a fost votat în unanimitate.

Tot în unanimitate a fost votat și proiectul de hotărâre privind rectificarea bugetului comunei Carașova pe anul 2016.

Cel mai dezbătut punct de pe ordinea de zi a fost proiectul de hotărâre privind aprobarea exploatării unei cantități de 1132 mc de masă lemnoasă din pădurea comunală, pentru anul 2017, în vederea vânzării prin licitație publică către agenți economici. Această exploatare se face în baza unor amenajamente silvice. Acest punct a dus la discuții în contradictoriu între consilieri, șapte au votat pentru, iar patru împotriva. Cei care s-au împotrivit vânzării au fost consilierii partidului PNL, care au considerat că lemnele ar trebuie date populației și nu vândute agenților economici. Acesta ar fi un

lucru bun, doar că nu este posibil datorită legislației proaste, care permite doar firmelor specializate să exploateze lemnul din pădure, iar omului de rând nu îi dă dreptul să taie lemne nici din pădurea proprie. Proiectul de hotărâre nu a strâns suficiente voturi încât să fie aprobat.

Punctul cinci de pe ordinea de zi a avut ca subiect proiectul de hotărâre privind alegerea președintelui de ședință. A fost propus domnul Filca Nicolae, care a și fost votat în unanimitate.

La diverse, printre altele primarul a dat citire unei cereri venite din partea cetățeanului Nica Nicolae, care și-a exprimat dorința să concesioneze Padina Sac în scop turistic. S-a stabilit să i se dea un răspuns domnului respectiv și să i se ceară mai multe lămuriri.

Maria Giurchița

"DIFERIȚI, DAR EGALI, SUB ACELAȘI CER

Pe 29 noiembrie la sediul Uniunii Croaților s-a desfășurat seminarul "Promovarea incluziunii școlare și sociale a persoanelor cu dizabilități" desfășurat în cadrul proiectului "Diferiți, dar egali, sub același cer".

Seminarul a fost organizat de către Asociația Cărășana Sindrom Down și Asociația "Pentru Copiii Primăverii" Reșița în parteneriat cu Casa Corpului Didactic Caraș-Severin și Uniunea Croaților. La seminar au participat cadrele didactice din unitățile de învățământ din localitățile Carașova, Ramna și Vodnic, copiii cu sindrom Down și familiile acestora.

În cuvântul de salut, Claudia Rof, inspectorul școlar al ISJCS, a vorbit despre drepturile și unicitatea copiilor cu sindrom Down: "Toate persoanele care există în România trebuie să-și ocupe statutul de persoană și să aibă toată atenția concentrată asupra lor în funcție de necesitățile și preferințele pe care le manifestă ca fiecare cetățean al acestei țări. Persoanele cu Down sunt niște persoane extrem de afective, extrem de sociabile, sunt persoane care chiar știu și își doresc să trăiască alături de comunitate. De foarte multe ori se întâmplă ca noi, cei care facem parte

din comunitate să nu fim suficient de pregătiți pentru a ști să le oferim suportul afectiv, recunoașterea valorilor lor sau să le întindem mâna de ajutor de care au nevoie."

Această întrunire a avut drept scop sensibilizarea comunității locale vizavi de persoanele cu dizabilități, în mod deosebit cele cu sindrom Down,

precum și promovarea unei educații incluzive, o educație ce vizează crearea unui sistem educațional unic care îndeamnă toți copiii deopotrivă să împartă o sală de clasă care îi întâmpină călduros indiferent de dizabilitate, etnie, trecut etc.

Lina Tincul

GODINA 1973. PRVI POSJET BUŠEVCU

Prvi posjet koji su Klokotičanje u sklopu kulturalnih razmjena učinili Buševcu je trajao pet dana, uključujući i put.

Do granice s Jugoslavijom se išlo autobusima iz Rumunjske, a otuda su Klokotičanje bili preuzeti dvama autobusima što su im Buševčanje stavili na raspolaganje. Karaševski Hrvati su u Buševcu bili službeno i veoma lijepo primljeni, s velikom radošću. Posjetili su, između ostalog, rodni dom predsjednika Tita u Kumrovcu, zatim Zagreb i Sabor, gdje ih je primio ministar kulture, a bili su i kod spomenika hrvatskoj himni, koju je napisao Antun Mihanović 1935. godine.

Kada je riječ o samim izvedbama, Klokotičanje su održali dva spektakla i bili su veoma začuđeni kad su opazili kako domaćini nisu toliko oduševljeni s izvedbama, nisu bili toliko oduševljeni koliko se to očekivalo da budu, pogotovo kad se znalo da je u Rumunjskoj spektakl ansambla uvijek bio odviše cijenjen od publike i strujnjaka koji su ga gledali. Razlog razočaranja hrvatske publike, doznalo se kasnije, bile su srpske melodije koje su Klokotičanje imali u repertoaru. Te srpske melodije nisu ostavile dobar dojam hrvatskoj publici koja je očekivala samo hrvatske melodije, a Klokotičanje

su imali tek barjačku pjesmu i Sela Mara na kamen – studencu, a to je bila druga svadbena melodija. Klokotičanje su

godinama. Buševčani su prvi put došli u Klokotič krajem lipnja, 1974. godine, s jednim kazališnim komadom koji

objasnili domaćinima da u Rumunjskoj hvataju samo radio Beograd, kojega slušaju cijeli dan, i uveli su u spektakl srpske melodije zato što su živahnije, po ukusu gledatelja, kojima spore melodije dosađuju, mladi pjevaju i plešu na srpskoj muzici. Ipak, domaćini su im zatim dali zbirke pjesama iz cijele Jugoslavije i mnoge od njih su bile stare hrvatske pjesme. Što je najvažnije, Klokotičanje su među tim starim hrvatskim pjesmama prepoznali mnoge stare karaševske pjesme, koje nisu bile uključene u program jer su bile pre-spore.

Za nastupe u sljedećim godinama Klokotičanje su promijenili repertoar, zamijenili su ga sa starim melodijama iz Klokotiča, koje su bile jako dobro prihvaćene od pretenciozne hrvatske publike. Drugi posjet Buševcu obavljen je 1975. godine u mjesecu lipnju i to autobusima koji su po formaciju došli iz Zagreba u Klokotič, kako ne bi više bilo zabuna na granici. O drugom posjetu Klokotičanja u Buševac pisao je, između ostalih, „Glas Buševca“, koji je prikazao i tri velike fotografije i s reprodukcijom članka iz „Banatskih novina“. Aplauz za Klokotičane. Sve u svemu, sve do 1989. godine Klokotičanje su išli devet puta u Buševac, svaki put u neparnim godinama, dok su Buševčani bili gosti Klokotiča u parnim

godinama. Buševčani su prvi put došli u Klokotič krajem lipnja, 1974. godine, s jednim kazališnim komadom koji

Već od prvog gostovanja u Buševcu, Klokotičanje su uspostavili prijateljske odnose s domaćinima i otkrili ljepote zemlje koju su posjetili. Upoznali su kulturu, tradiciju i običaje njegovane u tom kraju, otkrili su nov način života i stvorili nov pogled na svijet. Našli su u prijateljskoj zemlji jedan veoma visok standard života, barem u usporedbi s tadašnjim standardom u našoj zemlji, bili su gospodski tretirani i osjećali su se obvezni da Buševčane prime na sličan način. Počeli su u godinama koje su sljedile popravljati kuće, kupovati nove namještaje (doktor Vatav, nećak instruktora Vatava, tvrdi da su u očekivanju prvog posjeta Buševčana Klokotičanje kupili čak 48 novih namještaja), kako bi se koliko toliko mogli nositi s novim, dotad nepoznatim izazovima.

Sve u svemu, nastupio je sredinom druge polovice prošloga stoljeća svojevrsni napredak u životu ponosnih Klokotičanja, mada neki članovi ansambla, doduše, malen broj, navodno nisu više htjeli ići u Buševac pod izgovorom da u Klokotiču ne mogu osigurati pristojne uvjete za primitak gostiju, troše novce s namještajem, s jednim-drugim. Do kraja su svi shvatili da sve što kupuju za sebe kupuju i ostaje im u domu, ne nose Hrvatima.

Ivan Dobra

SVETA KATARINA I HRVATI U KEČI

Od triju skupina Hrvata koje su se nastanile na prostor današnje Rumunjske, jedino se o Hrvatima iz Keče zna odakle su došli i kada su se ovdje naselili.

U kratko, o povijesti kečanskih Hrvata

Prvi Hrvati koji su stigli u Keču, prije naseljenja bili su predijalci, neka vrsta seljaka-plemića, koji su držali u zakupu velike posjede zemljišta u Topuskom, u hrvatskoj mikroregiji Pokuplje. Vlasnik tog zemljišta bio je zagrebački biskup, kojemu su predijalci, za uzvrat, obavljali različite vojničke službe.

Marija Terezija je, međutim, oduzela zagrebačkome biskupu imanja Topuske opatije nakon što je 1750. godine donijela odluku o uređenju Vojne Krajine. Ta je odluka ukinula i plemićka prava dotadašnjih predijalaca. Ipak, da bi se nadoknadio ta šteta i donekle ispravila ta nepravda, zagrebački biskup dobiva u zamjenu vlastelinstvo u Banatu, ogromni zemljišni posjed.

Lišeni prava i imanja naši seljaci-plemići sklapaju dogovor s biskupom te započinju preseljavanje na udaljene banatske teritorije. Proces iseljavanja hrvatskih predijalaca dovršava se 1801. godine kolonizacijom četiriju sela banatskog područja: Boka, Klarija (kasnije Radojevo) i Neuzina (danas

nakon završetka Drugog svjetskog rata najteže je povijesno razdoblje. Oduzeta im je sva zemlja koju su stjecali skoro dva stoljeća. 1951. godine više je hrvatskih obitelji iz Keče deportirano u Bărăgan, a povratak je uslijedio tek nakon 5 godina. Na povratku našli su

Kečanski Hrvati ispred crkve (Arhiva)

svoje prazne i devastirane a oduzeta zemlja im nije vraćena sve do revolucije.

Osamdesetogodišnjakinja Juliana Miksić, jedna od malobrojnih živih svjedoka deportacije u baraganski pakao, ljubazno je pristala dati nam jedan intervju o tome kako je bilo u tim burnim, suludim komunističkim vremenima. Na žalost, zbog manjkavosti prostora u našoj Grančici, izdvojili smo samo jedan dio dvadesetminutnog razgovora s gorenavedenom gospođom, doslijedno poštivajući pritom ljupki kečanski kajkavski izraz.

„1951. godine su nas podigli. Bila sam dvadeset godina onda... Došli su neki oficiri, jedan vojnik se postavio s puškom ispred naše kuće, kazali su da se spremamo, da metnemo u kola šta hoćemo od kuće jer za dva sata treba da napustimo kuću...cela familija. Su nam uzeli buletine i...gotovo, trebalo je da napustimo selo! Ostala je krava, svinje, živina...Imao je moj tata osamnaest hektara zemlje: orađeno, iskopano, posejeno, sve samo da se bere. To je sve ostalo...”

Metnuli smo na jedna kola kaj smo mogli, kaj je bilo najnužnije i ote-lali su nas na stanicu. Tata je sedel na kola, a mi, tri sestre i mama išle smo za kolama, a vojnik s puškom za nami. Tak su nas isterali iz kuće! Dali su nam jedan

vagon, konje i kola i sve što smo imali metnuli smo u vagon i...idli! A gde? Bog zna!

Odnesli su nas 815 kilometara. Od utorka uvečer do subote ujutro smo putovali.

Kad smo ispraznili vagon tamo de smo trebali da stignemo, nismo znali gde smo i gde ćemo. Kad ono, idedu neka kola napred, nitko neznade gde, samo idedu, idedu... Nigde ni Božje drvo nije bilo, ni ptica, samo nebo i sunce, dok smo stigli blizu do reke Prut. Tu su nam rekli da je Basarabia preko. Prešli smo dalje neki kanal, neku čupriju, kad tamo – kolibe od trske. A mi idemo sve napred.

Nas su prenesli na onu drugu stranu, a kad smo stigli jedan kolj je bil zabit zabraženo ko sokak i tu su bile parcele, kuće de da dođedu. E, i tu na parčeli, odavde dovde da si zidaš kuću... Smo trebali da napravimo „krpiće“, one velike zemljane cigle, i zidaj kuću kak znaš!

Bilo je 18. juni kad su nas podigli od kuće i vratili smo se 1955. u 18. december. Hrvati su bili pedeset i devet duše podignuti, osamnaest kuća prazne su ostale. Tri su mreli tamo i tri su se rodili, tak da sve kulki smo otišli tulki smo došli natrag.”

O Kečanima...danas!

Ako se u nedalekoj prošlosti ovoga mjesta moglo govoriti o nekoliko stotina Hrvata koji su ovdje živjeli u dvjema ulicama, u Orvatskom sokaku i Mačevom kraju u zapadnom kraju sela, danas tek što možeš nabrojiti negdje oko tridesetak pripadnika ove ponosne hrvatske zajednice.

Pitali smo velečasnog Davora Lucacelu, i on sam Hrvat, rodom iz Klokotiča, iz susjedne Karaš-severinske županije, kako je doživio ovdašnju hrvatsku

nastavak na 7 str.

nastavak s 6 str.

zajednicu otkad nad njom bdije kao župnik u Keči.

„S divljenjem sam se upoznao s njima 2013. godine, kada sam došao ovdje kao župnik. Za mene je sasvim novo ono što sam doživio ovdje. Ovi ljudi imali su sasvim druge sudbine nego mi u Karašu. Sve im je bilo oduzeto, a ni do dan danas ne postoji želja da se ta zloća popravi. Ljudi su uplašeni, ljudi su tužni, nemaju skoro ništa, a bili su veleposjednici, bili su crkveni plemići. Bili su smješteni tu u vremenu kada je još uvijek crkva stvarala Europu, među Mađare, među Nijemce, sve je bilo divno, sve je bilo lijepo dok su im komunisti oduzeli sve. Od takvih ljudi postali su tihe osobe koje ne žele govoriti o tome, jer se još uvijek boje jer znaju da se cijela ova zloća nije dogodila odjednom, nego da je sve počelo od prve laži, od prvog lažnog obećanja, lažnog prijateljstva te izgleda da su nekako siti i ne vjeruju više nikome. I oni imaju smisla ili imaju budućnost samo s nama skupa, s Hrvatima iz Karaša. Jer, evo, na zadnjem popisu stanovništva bilo ih je trideset osoba, a sad ih je vjerojatno manje, a za nas Hrvate je specifično da mi svoje podržavamo i da ne želimo izgubiti nikoga, a pogotovo ni divnu ostavštinu koju imamo. Vi ste, Zajedništvo Hrvata, prije deset godina obnovili ovdje groblja, spomenike, ali sad moramo malo pripaziti i na ljude, jer se oni gube i oni to osjećaju da se gube. Morat ćemo ih više prigriliti i nekako im udahnuti radost da su Hrvati!”

U subotu 17.12.2016., s početkom od 18,00, nastupit će na otvorenoj sceni Zajedništva Hrvata duhovni band Emanuel iz R. Hrvatske. Hrvatski glazbeni sastav je u više navrata gostovao na HRT-u, a imao je brojne koncerte u Hrvatskoj i inozemstvu na festivalima kršćanske duhovne glazbe. Band je osnovan 2001. misijom prenošenja poruke ljubavi i nade, a predivne izvedbe svrstali su ga među najznačajnije hrvatske izvođače duhovne glazbe.

Pozivamo Vas da u što većem broju dođete u Karaševo kako bi se svi zajedno dobro zabavili uz bogat i zanimljiv program banda Emanuel!

Karaševski Hrvati u crkvi Svete Katarine

Stara hrvatska kečanska crkva i Sveta Katarina

Prošloga petka su Hrvati u Keči slavili svoj kirvaj, svetu Katarinu, zaštitnicu tamošnje hrvatske katoličke crkve. Istodobno proslavilo se i 60 godina od povratka iz deportacije Kečana iz Bărăganskog pakla.

Da bi uzveličili ovaj događaj, na proslavu su se okupili i braća Hrvati iz susjedne Srbije i znatan broj Hrvata iz Karaš-Severinske županije. Oni su ovom prilikom doveli svoj mladi tamburaški ansambl iz Klokotiča da odsvira nekoliko crkvenih pjesama za vrijeme svete mise u staroj kečanskoj crkvi.

Svetu misu održao je tamošnji župnik Davor Lukačela uz koncelebraciju velečasnih Petra Dobre, Tibora Kiralya, Szemeredia Pala i Đurđa Katića.

„Zahvaljujem svima onima koji su pripomogli i sudjelovali da ovo misno slavlje bude ovako svečano i lijepo. Kao prvo zahvaljujemo se našem zastupniku Slobodanu Gheri koji je uspio pokriti troškove za večeru koja slijedi nakon završetka mise i za prijevoz s autobusom svih naših Hrvata iz karaševske doline koji su danas stigli ovamo. Za nas Hrvate je vrlo važno da ponovno budemo četiri godine predstavljeni u Rumunjskom parlamentu, dragi Bog se dosad za to pobrinul

dosad, nadamo se da odsad nadalje nećemo ostati bez te pomoći! Hvala iz srca i velečasnom Dobru Petri koji je sa svojim tamburašima došao uzvisiti ovo misno slavlje. Ja sam vjernicima iz Keče rekao da su tamburaši iz Klokotiča, na neki način, novi tamburaši. Njih je jedan svećenik iz Austrije naučio svirati nakon što im je velečasni Dobra osigurao instrumente i sve je počelo, onako, s oduševljenjem, jer sigurno su oni mislili da će naučiti samo par pjesama u takom kratkom vremenu, ali nakon par mjeseca, evo, već se tamburicama svira cijela Sveta misa. Također, hvala lijepo velečasnom Kiralyu i velečasnom Palu sa srpske strane za njihovu inicijativu proslave ove jubilarne godine!” – držao je zahvaliti pri kraju Svete mise velečasni Davor Lukačela.

Nakon Svete mise uslijedila je izložba starih slika iz povijesti i života Hrvata u Keči koju je u prostorijama općinske biblioteke priredila gospođa Danijela Birdean, a poslije toga svi su prisutni gosti bili pozvani na veselje u mjesnom Domu kulture, gdje su, međuostalom poslušali nekoliko ljupkih hrvatskih pjesama koje su mladi klokotički tamburaši otpjevali za vrijeme jednog kratkog koncerta.

Daniel Lucacela

Pozivamo Vas na Koncert u Karaševo

Julijana Miksić

ova tri naselja pripadaju Srbiji) te Keča (današnja Rumunjska). Ovdje dobivaju obrađivati skoro 650 hektara plodne ravničarske zemlje, čiji vlasnici postaju nešto kasnije.

Deportacija u Bărăgan

Za Hrvate u Keči razdoblje